

Centralizētais eksāmens par vispārējās vidējās izglītības apguvi

VĒSTURE

KODS

									-				V	E	S
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---	---	---

1. daļa

Norādījumi

Iepazīsties ar norādījumiem!

Darba lapās un atbilžu lapā ieraksti kodu, kuru tu saņēmi, ienākot eksāmena telpā!

Eksāmenā veicamo uzdevumu skaits, iegūstamo punktu skaits un paredzētais izpildes laiks:

Daļa	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Laiks
1. daļa	10	50	40 min
2. daļa	9	50	90 min
3. daļa	1	24	60 min

Darbu veic ar tumši zilu vai melnu pildspalvu! Ar zīmuli rakstītais netiek vērtēts.

Eksāmena norises laikā eksāmena vadītājs skaidrojumus par uzdevumiem nesniedz.

1. daļa

Pēc 1. daļas uzdevumu izpildes atbildes uzmanīgi ieraksti atbilžu lapā!

2. daļa

Iepazīsties ar uzdevumiem, izlasi dotos tekstus un atbildes ieraksti darba lapā!

3. daļa

Izvēlies vienu no 4 piedāvātajiem tematiem un uzraksti strukturētu argumentētu pārspriedumu!

Raksti salasāmi!

2011. gada 3. jūnijā

1. uzdevums (3 punkti).**Tabulā ar X atzīmē pareizo atbildi!**

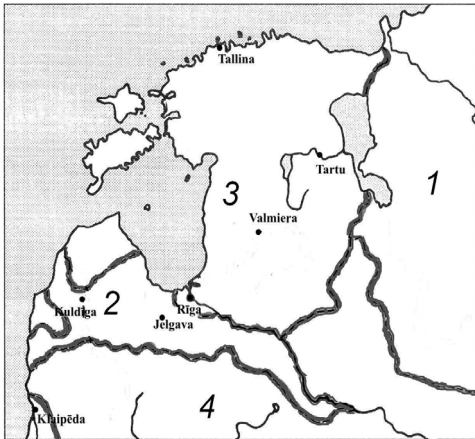
	Jā	Nē
1. Hanza bija Vidusjūras tirdzniecības pilsētu savienība		
2. Autoritārais režīms Latvijā radīja vadonības ideoloģiju		
3. Bronzas laikmetā Latvijas teritoriju apdzīvoja gan balti, gan somugri		

2. uzdevums (4 punkti).**Atrodi norādītajiem gadiem atbilstošu Latvijas vēstures notikumu un ieraksti tabulā pareizās atbildes burtu! (Uzmanību! Viens notikums ir lieks.)**

Laiks	Burts	Notikums
1 1260. gads		A Latviju uzņem Eiropas Padomē
2 1802. gads		B Kauguru nemieri
3 1934. gads		C Durbes kauja
4 1995. gads		D Latvijas, Igaunijas un Lietuvas vienošanās par sadarbību (Baltijas Antante)
		E Gotharda Ketlera privilēģija

3. uzdevums (5 punkti).**Kāds notikums vai process pasaulē ietekmēja notikumu vai procesu Latvijā? Ieraksti tabulā pareizās atbildes burtu! (Uzmanību! Latvijas notikumu/procesu ir vairāk.)**

Pasaule	Burts	Latvija
1 Kompjēnas pamiers		A auklas keramikas un kaujas cirvju kultūras izplatība
2 Otrais pasaules karš		B pirmās mūra ēkas celtniecība
3 Indoeiropiešu migrācijas otrais vilnis		C neatkarīgas suverēnas Latvijas Republikas proklamēšana
4 Ņ. Hruščova politiskais „atkusnis” Padomju Savienībā		D Latvijas Centrālās padomes darbība
5 Krusta kari		E Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošana
		F disidentu darbība

4. uzdevums (5 punkti).**Rūpīgi izpēti kartoshēmu un izvēlies pareizās atbildes burtu!****4.1.** Laika periods, kad pastāvēja šāds teritoriālais dalījums

A 1287–1558

B 1561–1629

C 1629–1721

D 1721–1795

4.2. Ieraksti tabulā katrai numurētajai teritorijai atbilstošā nosaukuma burtu! (*Uzmanību! Teritoriju nosaukumu ir vairāk!*)

Nr.	Burts	Teritorija
1		A Krievija
2		B Kurzemes–Zemgales hercogiste
3		C Polija–Lietuva
4		D Zviedru Vidzeme
		E Prūsija

5. uzdevums (5 punkti).**Atrodi norādītajiem gadiem atbilstošu pasaules vēstures notikumu un ieraksti tabulā pareizās atbildes burtu!** (*Uzmanību! Viens notikums ir lieks.*)

Laiks	Burts	Notikums
1 476. gads		A Pēdējā Rietumromas imperatora gāšana no troņa
2 1265. gads		B Bastīlijas ieņemšana, Lielās franču revolūcijas sākums
3 1789. gads		C Sanāk pirmais parlaments Anglijā
4 1949. gads		D PSRS izmēģina pirmo atombumbu
5 1990. gads		E Augsбургas ticības miers
		F Vācijas atkalapvienošānās

6. uzdevums (4 punkti).**Atrodi katrai pasaules vēstures norisei atbilstošas sekas! Ieraksti tabulā pareizās atbildes burtu!** (*Uzmanību! Otrajā stabiņā vienas sekas ir liekas.*)

Vēstures norise	Burts	Sekas
1 Jaltas konference		A Hellēnisms
2 Vīnes kongress		B Baltijas valstu inkorporācijas Padomju Savienībā starptautiska atzīšana
3 Maķedonijas Aleksandra iekarojumi		C Svētās savienības izveide
4 Johans Gūtenbergs izgudro iespiedpresi		D Humānisma ideju izplatība Eiropā
		E Antantes izveide

7. uzdevums (5 punkti).**Atrodi katram aprakstam atbilstošu personību un ieraksti tabulā pareizās atbildes burtu!***(Uzmanību! Personību ir vairāk.)*

Apraksts	Burts	Personība
1 Senās Ēģiptes valdniece		A Žanna d'Arka
2 „Orleānas jaunava”, Simtgadu kara dalībniece		B Izīda
3 Alūksnes mācītāja Ernsta Glika audžumeita, Krievijas cariene		C Hatšepsuta
4 Lielbritānijas konservatīvo partijas līdere, Lielbritānijas premjerministre		D Izolde
5 Indijas Nacionālā kongresa vadītāja, Indijas premjerministre		E Katrīna I
		F Elizabete I
		G Margareta Tečere
		H Indira Gandija

8. uzdevums (5 punkti).**Sameklē katrai jēdziena definīcijai atbilstošu jēdzienu un ieraksti tabulā pareizās atbildes burtu!***(Uzmanību! Jēdzienu ir vairāk.)*

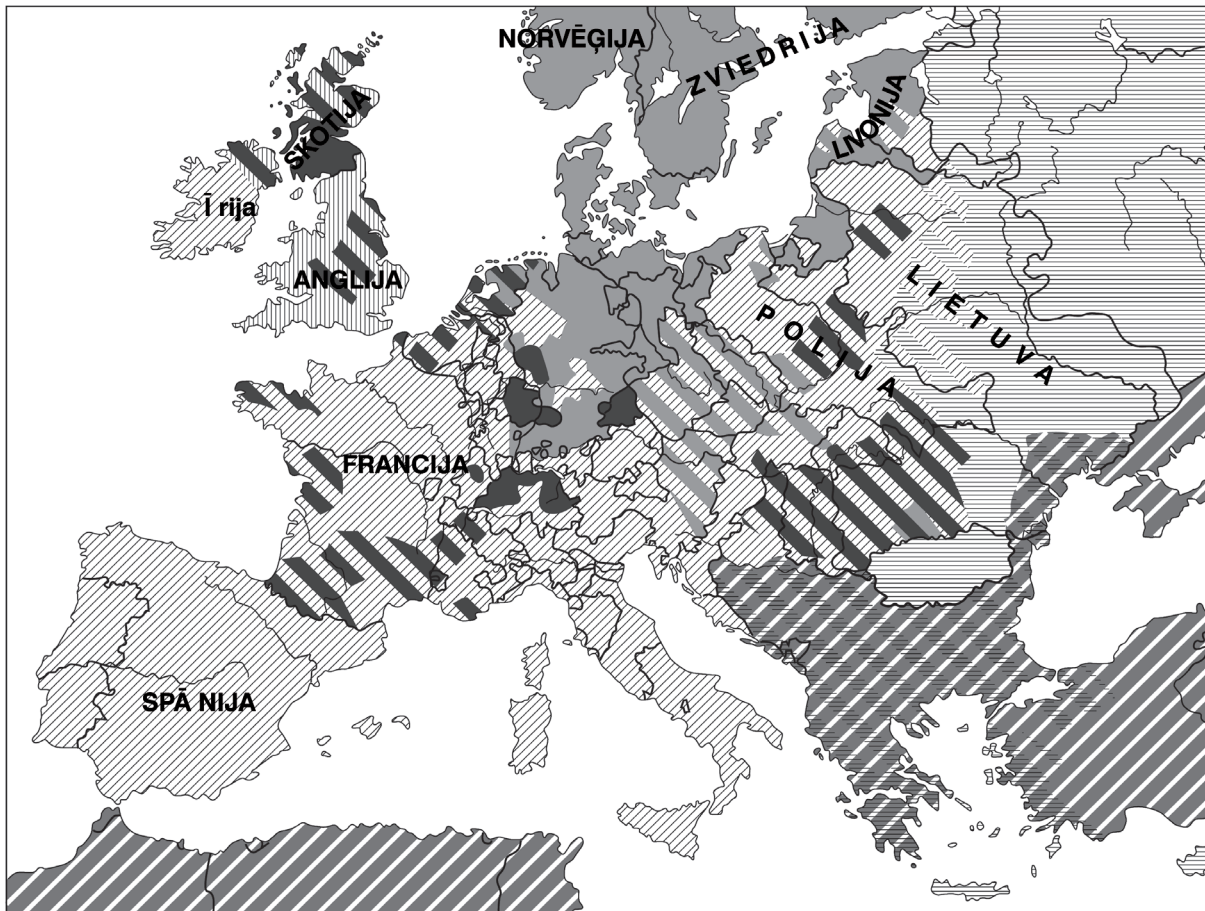
Jēdziena definīcija	Burts	Jēdziens
1 „prasmīgais cilvēks”, senākais zināmais homo dzimtas pārstāvis, kas dzīvojis aptuveni pirms 2,2–1,6 miljoniem gadu		A deportācija
2 viena amata meistarų apvienība		B Varšavas līgums
3 ebreju masu iznīcināšana Otrā pasaules kara laikā		C triumvirāts
4 Austrumeiropas sociālistisko valstu militāri politisks bloks		D <i>homo habilis</i>
5 piespiedu izsūtīšana		E ģilde
		F antisemitisms
		G <i>homo sapiens</i>
		H Maskavas līgums
		I cunfte
		J holokausts
		K emigrācija

9. uzdevums (7 punkti).
Rūpīgi izlasi tekstu!

1939. gada 1. septembrī vācu karaspēks pārgāja **1** robežu, tiek uzskatīts, ka sākās **2**. Sagraut **1** Vācijai palīdzēja **3**, kuras armija 17. septembrī iebruka Austrumpolijā. **1** sakāvei un Austrumeiropas sadalīšanai ietekmes sfērās sekoja iedzīvotāju pārvietošana. Abas lielvalstis parakstīja slepenu protokolu, kas paredzēja vāciešiem no padomju interešu zonas pārcelties uz Vāciju. 1939. gada rudenī sākās vāciešu **4** no vairākām Eiropas valstīm. Arī no Latvijas un Igaunijas uz Vāciju devās vācu tautības iedzīvotāji. Pēc **1** sagrāves abas agresorvalstis gatavojās nākamajām akcijām. Lai gan Vācija bija karastāvoklī ar Franciju un Lielbritāniju, tomēr aktīva kara darbība līdz 1940. gada pavasarim nenotika. Tāpēc šo kara posmu vēsturē dēvē par „**5**”. Turpretim otra agresorvalsts 1939. gada rudenī uzbruka **6**, izraisot tā dēvēto „Ziemas karu”. 1940. gada vasarā gandrīz vienlaicīgi Latvijas, Lietuvas un Igaunijas valdības no **3** saņēma ultimātus. 1940. gada **7** sākās Latvijas okupācija un inkorporācija **3** sastāvā.

Kādiem vārdiem jābūt ciparu 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 vietā? Izvēlies pareizo atbildi un apvelc atbilstošo burtu!

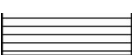
1	A Beļģija B Polija C Francija D Padomju Savienība	5	A savādais karš B pozīciju karš C zibenskarš D manevru karš
2	A Franču–prūšu karš B Pirmais pasaules karš C Otrais pasaules karš D Pilsoņu karš	6	A Somija B Zviedrija C Norvēģija D Dānija
3	A Prūsija B Itālija C Padomju Savienība D Japāna	7	A 5. oktobris B 23. augusts C 17. jūnijs D 21. jūlijs
4	A integrācija B repatriācija C nacionalizācija D kolonizācija		

10. uzdevums (7 punkti).**Rūpīgi izpēti kartoshēmu un izvēlies pareizās atbildes burtu!**

Kura vēstures procesa rezultātu attēlo kartoshēma?

- 10.1.** A Lielā tautu staigāšana
 B Renesanse
 C Reformācija
 D Rekonkista

10.2. Uzraksti katram apzīmējumam atbilstošas ticības burtu! (*Uzmanību! Ticības piemēru ir vairāk.*)

Apzīmējums	Burts	Ticība
1 		A katoļi
2 		B pareizticīgie
3 		C kalvinisti
4 		D hinduisti
5 		E luterāņi
6 		F anglikāņi
		G musulmaņi

EKSĀMENS VĒSTURĒ
12. KLASEI
 2011. gada 3. jūnijā
 SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa

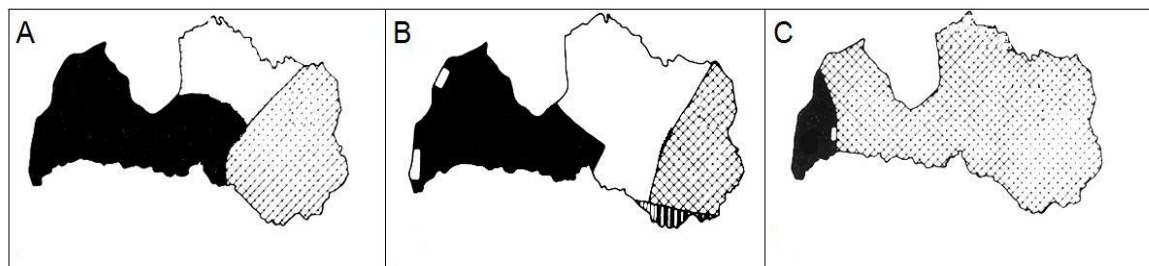
KODS - V E S

Rūpīgi iepazīsties ar informācijas avotiem tekstu lapā, izlasi jautājumus un uzdevumus un rakstiski atbildi uz tiem!

1. Uzraksti, kā vēsturnieki dēvē aprakstīto periodu Latvijas vēsturē! Kad norisinājās šie notikumi? (2 punkti)

2. Balstoties uz informācijas avotu A un savām zināšanām, izpildi prasīto! (6 punkti)

2.1. Kura informācijas avotā A aprakstītā fragmenta numuram atbilst katra kartoshēma? (Uzmanību! Katrai kartoshēmai atbilst tikai viens avota fragments.)

Avota A fragmenta numurs	1	2	3	4	5
Kartoshēmas burts					

2.2. Izveido kartoshēmas A leģendu, pieraksti militāro formējumu nosaukumus!

<div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 15px; background-color: white;"></div>	_____
<div style="background-color: black; width: 30px; height: 15px;"></div>	_____
<div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 15px; background: repeating-linear-gradient(45deg, transparent, transparent 2px, black 2px, black 4px);"></div>	_____

3. Uzraksti, kādi politiskie spēki darbojās Latvijas teritorijā šajā laika periodā! Raksturo katra politiskā spēka mērķi, politiskās idejas, uzraksti sabiedrotos un līderi! (9 punkti)

Politiskais spēks un tā līderis	Politiskais mērķis, idejas	Sabiedrotie

Aizpilda vērtētājs:
Vērtētāja kods:

1. _____

2.1. _____

2.2. _____

Kopā par 2. uzd.: _____

3. _____

4. Iepazīsties ar informācijas avotiem B, C un izpildi prasīto! (6 punkti)

4.1. Uzraksti avotos minētās trīs vēsturiskās personības un īsu to raksturojumu! Uzraksti, kas kopīgs šo personību raksturojumā! (4 punkti)

4.1. _____

4.2. Izmantojot informācijas avotus un savas zināšanas, uzraksti vienas vēsturiskās personības darbības vērtējumu šajā laika periodā! (2 punkti)

4.2. _____

Kopā par
4. uzd.: _____

5. Iepazīsties ar informācijas avotiem A, D, E un uzraksti, kā veidojās Latvijas Pagaidu valdības bruņotie formējumi! (3 punkti)

5. _____

6. Iepazīsties ar informācijas avotiem A un F, izpildi prasīto! (4 punkti)

6.1. Uzraksti, kādus cēloņus P. Bermonts-Avalovs nosauc kā attaisnojumu karadarbības uzsākšanai pret Latvijas valsti! (2 punkti)

- _____
- _____

6.1. _____

6.2. Balstoties uz savām zināšanām, izskaidro, vai šie cēloņi bija pamatoti! (2 punkti)

6.2. _____

Kopā par
6. uzd.: _____

7. Izpēti informācijas avotus G, H, I, J un izpildi uzdevumus! (10 punkti)

7.1. Uzraksti, kādi tēli izmantoti pieminekļos, un izskaidro to lietojuma simbolisko nozīmi!
(4 punkti)

Tēli	Simboliskais skaidrojums

7.1. _____

7.2. Militārās darbības Latvijā beidzās 1920. gadā, bet lielākā daļa monumentālo pieminekļu tika veidoti 20. gs 30. gados. Balstoties uz savām zināšanām, uzraksti divus cēloņus, kāpēc šādi pieminekļi netika veidoti uzreiz pēc Pirmā pasaules kara! (2 punkti)

- _____
- _____

7.2. _____

7.3. Uzraksti, kā dažādos politiskajos režīmos un kāpēc mainījās attieksme pret pieminekļiem! Izskaidro cēloņus! (6 punkti)

Laika periods	Izmaiņas	Izmaiņu cēloņi
1941.–1944./45.		
1944./45.–1990.		
1990.–2011.		

7.3. _____

Kopā par
7. uzd.:

8. Iepazīsties ar informācijas avotiem A un K un ieraksti tabulā to svētku vai atceres dienu datumus, kuri saistīti ar aprakstītā vēstures perioda notikumiem! Uzraksti svētku vai atceres dienu vēsturisko notikumu īsu aprakstu! (6 punkti)

Datums	Vēsturiskā notikuma apraksts

8. _____

9. Izpildi prasīto! (4 punkti)

9.1. Izskaidro jēdzienu! (1 punkts)

Pilsoņu karš _____

9.1. _____

9.2. Uzraksti argumentētu atbildi uz jautājumu: „Vai apskatīto periodu Latvijas vēsturē var dēvēt par pilsoņu karu?” (3 punkti)

9.2. _____

Kopā par
9. uzd.:Kopā par
2. daļu:

EKSĀMENS VĒSTURĒ
12. KLASEI
 2011. gada 3. jūnijā
 SKOLĒNA DARBA LAPA
3. daļa

KODS

										-				V	E	S
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---	---	---

Izvēlies vienu no tematiem un uzraksti apmēram 200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu par to! Pamato savu viedokli, strukturē saturu, izmanto atbilstošus vēstures faktus un lieto vēstures jēdzienus, uzraksti secinājumus!

Atzīmē tematu, kuru izvēlējies!

- Kristīgā ticība un baznīcas ietekme uz sabiedrību viduslaikos.
- Sabiedrības modernizācija Latvijas teritorijā 19. gs.
- Dažādi viedokļi par Otrā pasaules kara izraisīšanu un vērtējumu.
- Starptautiskās politikas un tautas kustības ietekme uz Latvijas valstiskuma atjaunošanu.

Uzmetums.

Fakti _____

Jēdzieni _____

Teksta plānojums (struktūra) _____

Rūpīgi iepazīsties ar informācijas avotiem! Izlasi uzdevumus un izpildi tos!**Avots A**

1. 1918. gada beigās Rīgai gandrīz netraucēti tuvojās lielinieku spēki. Latvijas Pagaidu valdība bija spiesta atkāpties uz Liepāju. Rīgā tika proklamēta Latvijas Sociālistiskā Padomju Republika ar Pēteri Stučku priekšgalā. 1919. gada februārī Liepājā ieradās vācu ģenerālis Rīdigers fon der Golcs, kuru Antante nozīmēja par militāro spēku komandieri cīņai pret lielinieku Sarkano armiju. R. Golca vadībā izdevās apturēt Sarkano armiju pie Ventas un uzsākt sekmīgus pretuzbrukumus.
2. Tomēr ar fon der Golca ierašanos sāka pasliktināties Pagaidu valdības un Vācijas attiecības, saasinājās attiecības ar baltvāciešiem. 1919. gada 16. aprīlī Liepājā baltvāciešu landesvēra triecienvienība mēģināja gāzt K. Ulmaņa valdību. K. Ulmanim un dažiem ministriem izdevās patverties uz kuģa „Saratov”, kas atradās britu flotes aizsardzībā. Ar vāciešu atbalstu tika izveidota Andrieva Niedras Latvijas valdība. 1919. gada maijā pretpadomju spēki ieņēma Rīgu un Dienvidvidzemi. Sarkanā armija atkāpās uz Latgali.
3. Ziemeļvidzemē ienāca Igaunijas armija un tās sastāvā esošā K. Ulmaņa valdībai uzticamā Ziemeļlatvijas brigāde. 6. jūnijā fon der Golca vācu spēki devās Cēsu virzienā, lai pārņemtu Vidzemi savā kontrolē. Pie Cēsīm izraisījās konflikts starp fon der Golca komandētajām vācu vienībām un igauņu/latviešu vienībām. 22. jūnijā sākās kauja, kas iezīmēja vācu spēku sakāvi.
4. Saskaņā ar Strazdmuižas pamieru Rīgā varēja atgriezties K. Ulmaņa Pagaidu valdība. Latvijas armija pārņēma visu fronti pret Sarkano armiju, bet fon der Golca vācu karaspēkam visdrīzākajā laikā bija jāatstāj Latvijas teritorija. Lai varētu palikt Kurzemē, augustā un septembrī vācu karavīri pārgāja Pāvela Bermonta vadītajā Rietumkrievijas armijā. 8. oktobrī sākās bermontiešu uzbrukums Rīgai, kas tika apturēts Pārdaugavā. Izšķirošie notikumi risinājās novembrī. Latvijas armijai, kuru bija papildinājuši daudzi brīvprātīgie, izdevās gūt virsroku, un P. Bermonta armija decembra sākumā bija padzīta no Latvijas.
5. Pēc Sarkanās armijas padzīšanas no Latgales 1920. gada 11. augustā Latvija parakstīja miera līgumu ar Padomju Krieviju, kura otrajā pantā bija norādīts, ka Krievija „bez ierunām atzīst Latvijas valsts neatkarību, patstāvību un suverenitāti un uz mūžīgiem laikiem atsakās no visām suverēnām tiesībām, kuras piederēja Krievijai uz Latvijas tautu un zemi”.

Avots B**Pēteris Stučka, Andrievs Niedra, Kārlis Ulmanis – trīs alternatīvas Latvijai 1919. gadā.**

Toreiz Latvijā dažus mēnešus vienlaikus pastāvēja trīs valdības. Visu šo valdību priekšgalā bija izcilas personības – katra ar savu redzējumu par Latvijas tālāko likteni [..]. K. Ulmanim un viņa dibinātajai 18. novembra republikai asā un nesamierināmā opozīcijā katrs no savām pozīcijām tolaik nostājās [..] Pēteris Stučka un Andrievs Niedra. Ja [..] P. Stučkas dzīves dominante bija komunisms, tad [..] A. Niedras – antikomuņisms. Abi viņi pakļāva savu dzīvi šai „augstākajai idejai” un visus notikumus uzlūkoja caur šīs idejas prizmu. [..] Taču viņus vieno kāda fundamentāla atziņa: abi (gan katrs no pretējām pozīcijām) atzīst šķiru cīņas objektīvo neizbēgamību, abi uzstājas nevis tautas, bet šķiras vārdā, abi (bet Niedra it īpaši) ir pārliecināti, ka saviem spēkiem vien, bez ietekmīgu sabiedroto atbalsta šajā cīņā uzvarēt nav iespējams. Andrievs Niedra nebija pārvācojies latvietis, nebija vācu šovinists, un Pēteris Stučka nebija pārkrievojies latvietis, nebija krievu šovinists. Taču A. Niedra saskatīja vāciešos dabiskus un nepieciešamus sabiedrotos pretkomunistiskajā cīņā – un šādus sabiedrotos viņš saskatīja arī krievu baltās armijas melnā pulkveža Bermonta-Avalova karapulkos. Un Pēteris Stučka Padomju Krievijā saskatīja tik ilgotās komunistiskās pasaules revolūcijas īstenotāju, un šīs revolūcijas stratēģisko rezervi viņš saskatīja vācu proletāriešos. Pēteris Stučka 1919. gadā iestājās par Krievijas un Vācijas komunistisko spēku vienotību, kas garantētu komunistiskās revolūcijas uzvaru Eiropā. Andrievs Niedra 1919. gadā iestājās par Vācijas un Krievijas antikomuņisticisko spēku vienotību, kas garantētu komunisma satriekšanu.

(Elmārs Pelkauss. Pēteris Stučka, Andrievs Niedra, Kārlis Ulmanis – trīs alternatīvas Latvijai 1919. gadā. Kārlim Ulmanim 125. Rīga, LVIA, 2003. 142.–143. lpp.)

Avots C**Andrieva Niedras iesniegums Latvijas Tieslietu ministrijai 1924. gada 8. februārī**

Tās bija trīs faktiskas valstis Latvijā, kas tur cīnījās, – ne pret Latvijas demokrātisko republiku, tās toreiz vēl nebija, bet cita pret citu. [...] Cīņas starp šām trim faktiskām valstīm Latvijā bija asiņainas. [...] Pa cīņas laiku viņas bija karu vedējas puses, kas varēja ar katru pretinieku rīkoties pēc kara likumiem un paražām. Tagad visas šās trīs faktiskās valstis līdz ar savām savstarpējām cīņām ir izbeigušās. Viņu faktiskie pilsoņi tagad ir apvienojušies Latvijas demokrātiskā republikā. Caur to ir radusies vēsturiski politiska situācija, līdzīga tai, kādā tagad atrodas Polijas republika, kura arī izcēlās no trejādu, senāk naidīgu, pilsoņu apvienošanās. Polijas republikā nevienam cilvēkam neienāk prātā, ka tagadējai Polijai būtu tiesības vai pienākums tiesāt kā valsts nodevējus [...] bijušās Krievijas, Austrijas vai Prūsijas poļus, kas senāk [...] cīnījās pret citiem poļiem.

(*Latvijas Arhīvs, 1996. 1/2*)

Avots D**1918. gada decembra K. Ulmaņa Latvijas Pagaidu valdības un Vācijas pārstāvja vienošanās**

1. Latvijas Pagaidu valdība ir ar mieru pēc pieprasījuma piešķirt pilnīgas Latvijas pilsoņu tiesības visiem ārzemju karavīriem, kas ne mazāk kā četras nedēļas piedalījušies brīvprātīgo korpusu cīņās par Latvijas atbrīvošanu no lieliniekiem.

2. Latvijas pavalstnieki Baltijas vācieši iegūst tiesības iestāties Vācijas impērijas brīvprātīgo korpusos. Bez tam nav iebildumu, ka virsnieki un apakšvirsnieki tiek izmantoti kā instruktori Baltijas landesvēra rotās kampaņas laikā. [...]

(*Dokuments: Vācijas valdības ģenerālpilnvarotā A. Vinniga un Latvijas Pagaidu valdības līgums 1918. g. 29. dec.*)

Avots E**Latvijas Pagaidu valdības kara atašeja Igaunijā J. Zemitāna ziņojums apsardzības ministram J. Zālītim par karaspēka formēšanu Igaunijā un Ziemeļlatvijā (1919. g. 12. marts)**

Mobilizācija Igaunijā, kā arī Ziemeļlatvijā norisinājās gludi. Pašā mobilizācijas sākumā tika nošauts kāds pretmobilizācijas aģitators [...] un nevienam nenāca prātā neierasties uz mobilizāciju. [...] Līdz šai dienai ir pieņemti Latvijas karadienestā 1600–2000 cilvēku. Visu iesaukto skaitu nevaru uzrādīt, jo mobilizācija turpinās, t.i., katrā vismazākā zemes stūrītī, kurš tiek ieņemts no igauņiem, kad vai tikai uz pāris dienām, tūlīt tiek mobilizēts; bez tam iesauc visus tos, kuri slimības vai svarīgu darīšanu dēļ nebij varējuši ierasties. [...]

Avots F**Virspavēlnieka P. Bermonta–Avalova pavēle krievu Rietumu armijai (1919. g. 23. sept.)**

Igauņi un latvieši, kuri līdz šim cīnījās vienotā frontē pret boļševikiem, tagad ar tiem uzsākuši un turpina vest miera sarunas. Dotajā laikā ir pamats domāt, ka igauņi un latvieši, samierinoties ar boļševikiem, varētu savus ieročus vērst pret mums un mūsu uzticamajiem sabiedrotajiem vāciešiem, mums negaidīti uzbrūkot. Par to liecina fakti par karaspēka atvilkšanu no boļševiku frontes un to koncentrēšana Rīgas rajonā karagājienam uz Jelgavu.

Vēloties nodrošināt visu armijas pakāpju drošību un nodrošināt to tālāko mierīgo formēšanos Jelgavas rajonā, es, nedomājot iejaukties Latvijas iekšējās lietās, tomēr esmu spiests izsludināt aizsardzības [kara] stāvokli. [...]

Avots G**Brāļu kapi Rīgā (fragments).**

Tēlnieks K. Zāle. Atklāts 1936. gadā.

Pēc Otrā pasaules kara no daudzām kapu plāksnēm nodzēsa vārdus, iznīcināja visus Latvijas brīvvalsts simbolus un kapos apbedīja kritušos Padomju armijas karavīrus.

1996. gadā pie galvenajiem ieejas vārtiem atjaunoja Latvijas valsts ģerboni, krustu, vēsturiskos gadskaitļus un lielo krustu zem Mātes Latvijas tēla.

Avots H**Latvijas Brīvības cīņu piemineklis Cēsīs.**

„1919. gada 16. jūnijā pa šo ielu Cēsu pulka brīvprātīgo skolnieku rota aizgāja cīņā par dzimto Latviju.”

Autors E. Āboltiņš. Atklāts 1938. gadā.

Pēc Otrā pasaules kara pieminekli nojauca. Atjaunots un atklāts no jauna 1992. gadā.

Avots I**Brīvības piemineklis Rīgā (fragments). Autors K. Zāle.**

Atklāts 1935. gadā.

Pēc Otrā pasaules kara bija diskusijas par pieminekļa nojaukšanu.

Jelgavas atbrīvošanas piemineklis. Atklāts 1932. gadā. Tēlnieks K. Jansons.

1942. gada oktobrī pēc vācu okupācijas varas iestāžu rīkojuma liek nokalt vācu bruņinieka tēlu.

1950. gadā pieminekli iznīcina. 1992. gadā pieminekli atjauno.

Avots K

Latvijas Valsts svētku un atceres dienas

- 1. janvāris – Jaungada diena
- 20. janvāris – 1991. gada barikāžu aizstāvju atceres diena
- 26. janvāris – Latvijas Republikas starptautiskās (de iure) atzīšanas diena
- 8. marts – Starptautiskā sieviešu diena
- 25. marts – Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena
- Lieldienas (brīvdienas) – pirmā piektdiena, svētdiena un pirmdiena pavasarī pēc pilnmēness iestāšanās
- 1. maijs – Darba svētki; Latvijas Republikas Satversmes sapulces sasaukšanas diena
- 4. maijs – Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas diena
- Maija otrā svētdiena – Mātes diena
- 8. maijs – Nacisma sagrauves diena un Otrā pasaules kara upuru piemiņas diena
- 9. maijs – Eiropas diena
- 15. maijs – Starptautiskā ģimenes diena
- Vasarsvētki – svin 50 dienas pēc Lieldienām svētdien un pirmdien
- 1. jūnijs – Starptautiskā bērnu aizsardzības diena
- 14. jūnijs – Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena
- 17. jūnijs – Latvijas Republikas okupācijas diena
- 22. jūnijs – Varoņu piemiņas diena (Cēsu kauju atceres diena)
- 23.–24. jūnijs – Līgo diena un Jāņu diena (vasaras saulgrieži)
- 4. jūlijs – Ebreju tautas genocīda upuru piemiņas diena
- Jūlija otrā sestdiena – Jūras svētku diena
- 11. augusts – Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas diena
- 21. augusts – Konstitucionālā likuma „Par Latvijas Republikas valstisko statusu” pieņemšanas un Latvijas Republikas faktiskās neatkarības atjaunošanas diena
- 23. augusts – Staļinisma un nacisma upuru atceres diena
- 1. septembris – Zinību diena
- 22. septembris – Baltu vienības diena
- Oktobra pirmā svētdiena – Skolotāju diena
- 11. novembris – Lāčplēša diena
- 18. novembris – Latvijas Republikas proklamēšanas diena
- Decembra 1. svētdiena – Pret latviešu tautu vērstā totalitārā komunistiskā režīma genocīda upuru piemiņas diena
- 24.–26. decembris – Ziemassvētki (ziemas saulgrieži)
- 31. decembris – Vecgada diena

(Latvijas Republikas likums „Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām”)